

Lenka Mundeová:
Povídky z díla Guy de Maupassanta v českých překladech

(Short stories by Guy de Maupassant in the Czech translations)

Diplomová práce Lenky Mundeové je věnována českým překladům povídek významného francouzského romanopisce a novelisty Guy de Maupassant. Překládání Maupassantovy povídkové tvorby, jež u nás vycházela v letech 1891–2006 (čítá ve více než 120 výborů), se účastnily celé generace českých překladatelů. Zkoumání tohoto materiálu proto nabízí bohatý zdroj zajímavých informací týkajících se jak recepce, tak vývoje překladatelských metod či individuálních způsobů uchopení originálu, který dokáže překladatele potrápit.

Povinné součásti, koncepce a struktura práce

Práce obsahuje všechny předepsané součásti včetně příloh, je odpovídajícím způsobem strukturovaná a formálně upravená. Metodika zpracování rámcově odpovídá potřebám zkoumané problematiky – po teoretickém úvodu následuje analýza provedená na zvoleném korpusu (zpracovaná na základě excerptu), ta je zakončena závěrečným shrnutím.

V **teoretické části** (str. 9–27), nazvané Život a dílo Guy de Maupassanta, se diplomantka zaměřuje na nejpodstatnější momenty autorova života, přehled jeho děl a literárněhistorický kontext jeho literární činnosti. V podkapitolách „Maupassantova tvorba a literární směry 19. století“ a „Recepce Guy de Maupassanta ve Francii a u nás“ **mapuje stav zkoumané problematiky**, přičemž čerpá z významných biografii, dobových charakteristik usilujících o postžení jedinečnosti maupassantovské poetiky i některých odborných studií analyzujících styl. Přínosná je podkapitola „Maupassantovy povídky v českém literárním prostředí“, mapující v hlavních rysech 115letou historii přijímání francouzského novelisty našim kulturním prostředím (Vrchlický, Šalda, Kopal, Novák, Goldšmíd). Úplný seznam knižních vydání Maupassantových povídek v češtině je zařazen formou přílohy. Půdu pro empirickou část si Lenka Mundeová připravuje podkapitolou „Charakteristika Maupassantovy poetiky“, v níž se plně opřela o monografii Mariane Buryové, odbornice na autorův styl.

Empirickou část práce tvoří kapitola nazvaná Maupassantovy krátké prózy a jejich překlad. Analýze jsou v ní podrobeny dvě povídky – *Výlet na venkov* a *Opilec*. Po analýze originálu (sujetová výstavba textu, popis prostředí, charakteristika postav, hlavní stylistické prostředky), jež je v přeložené podobě pro potřeby její práce plně dostačující, diplomantka zkoumá a porovnává v českých překladech řešení vybraných jevů typických pro Maupassantovy krátké prózy. Vedle specifické obraznosti s ironickým zabarvením (zde bych chtěla pochválit zejména zpracování podkapitoly *Básnické prostředky a styl* na stranách 44–49) jsou to zejména syntaktické konstrukce, jimiž autor originálu dosahuje příznačné kondenzovanosti a údernosti účinku, pro něž vždy byl a dosud je čtenářsky atraktivní jak pro francouzského, tak českého čtenáře. Překlady Ludka Kárla (1965), Břetislava Štorma (1969) a Dany Melanové (1991) v první zařazené povídce jsou tedy posuzovány se zaměřením na polovětné a aktivní/pasivní konstrukce, zájmeno „on“, básnické prostředky a styl. Za velmi zdařilé považují rozbor provedené na materiálu druhé povídky s názvem *Opilec*, kde jsou na dvou časově

vzdálenějších překladech, Pavla Projsy (1902) a Ludřka Kárla (1969), demonstrovány dvě odlišné překladatelské strategie, jež se projevují opět v překladu obraznosti a koncizního stylu, ovšem tentokrát navíc i v dialogu užívajícím stylizovanou přímou řeč s prvky substandardního jazyka. Oba posuzované přístupy jsou popsány dostatečně jasně a nastolují otázku dobových norem, jež platily v této oblasti na začátku dvacátého století a v šedesátých letech, a dále pak existence (či absence) opory pro řešení tohoto typu problémů v domácí, tedy česky psané literatuře. Ukazuje se, že tato problematika otevírá prostor k dalšímu zkoumání, jež by bylo prospěšné právě z hlediska překládání literárních textů. Navrhuji ještě se k této otázce vrátit při obhajobě.

Lenka Mundevová v empirické části své studie zdařile uplatnila postupy aplikované v tomto typu prací spadajících pod dějiny českého překladu. Škoda že vedle komentářů zkoumaných překladatelských řešení občas nenavrhne i verzi vlastní. Nicméně je nutno uznat, že výsledky provedených dílčích analýz objektivně ukazují strategii a míru schopnosti jednotlivých překladatelů vypořádat se s maupassantovskou poetikou. S dílčími i obecnými závěry vyplývajícími ze shrnutí zpracovaných rozborů souhlasím. Diplomantka měla jistou výhodu v tom, že měla k dispozici práci T. Tomíčkové (2005), která porovnávala překlady Hořejšího, Štorma a Melanové v překladech Maupassantova románu *Miláček* (šlo v ní rovněž o problematiku konciznosti v souvislosti se syntaktickými strukturami a dialogového partu). Měla tedy na co navázat a mohla zkoumání dané problematiky rozšířit a prohloubit, tentokrát na textech krátkých próz.

Formální zpracování

„Vadami na kráse“ předložené práce jsou drobné formální nedostatky v podobě tečky umístěné mezi číslem stránky, na niž se odkazuje, a dvojtečkou uvádějící příklad (na stranách 41–48), nejednotnost v používání mezery před středníkem a uvozovkami ve francouzských citacích a některé překlepy v teoretické části. Na druhou stranu si cením toho, že k práci byly formou příloh připojeny kompletní texty obou originálů i všech jejich překladů.

Hodnocení

Lenka Mundevová jednoznačně prokázala schopnost pracovat s teoretickými zdroji a provést translatickou analýzu vybraného korpusu. Pro všechny výše uvedené hodnoty doporučuji její magisterskou diplomovou práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborné**.